

Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq
Landsstyremedlemmet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke

Landstingsmedlem
Juliane Henningsen

Besvarelse af § 36 spørgsmål nr. 2009-17

Kære Juliane Henningsen

Landssyret takker for dine spørgsmål vedr. skolemadsordningen. Nedenfor følger besvarelse af spørgsmålene:

- 1. Hvorledes har Landsstyret tænkt sig at implementere landstingsbeslutningen om at Landsstyret pålægges at tage initiativ til at indføre en obligatorisk skolemadsordning i folkeskolen, for alle børn i hele Grønland, fremsat i 2005 af daværende medlem af landstinget Aqqaluk Lynge, Inuit Ataqatigiit?**

Svar på spørgsmål 1:

Landsstyret skal indledningsvis henlede opmærksomheden på, at det ikke er Hjemmestyret, der har den driftmæssige opgave/byrde på folkeskoleområdet, men at det i sidste ende er kommunernes opgave/byrde at drive folkeskolen på en tilfredsstillende måde. Folkeskoledriften er reguleret gennem en mål- og rammelovgivning med underliggende bekendtgørelser, som kommunerne i samarbejde skal udfylde og leve op til. Heri er bl.a. angivet principper om, at elevernes læring skal tilrettelægges ud fra den enkeltes forudsætninger og behov, hvilket igen betyder, at de enkelte kommuner skal sørge for, at alle elever skal få den fornødne støtte og opbakning til at gennemføre deres folkeskolegang på en tilfredsstillende og udbytterig måde. Hvis der er bekymring for en elevs udvikling og trivsel, har kommunen pligt til at søge for, i samarbejde med barnets forældre, at bringe forholdene i orden for barnet, således at barnets tarv og udvikling bliver tilgodeset.

Landsstyret har dyb respekt for, at det er forældremyndighedshaverne, der i sidste ende skal sørge for børnenes ve og vel. Landsstyret er dog også af den overbevisning, at systemet altid skal træde hjælpende til med relevant støtte og opbakning i de tilfælde, hvor et barns tarv og sikkerhed er truet. I det tilfælde, hvor et barns sociale sikkerhedsnet ikke kan varetage barnets almene interesser og behov, må det offentlige støttesystem altid, som det primære varetage barnets interesser. (Se også svar på spørgsmål 5).

J.nr. 2007-003194
Dok nr.148737
Dato: 02.03.09
Postboks 1029
3900 Nuuk
Oq/tel +299 34 50 00
Fax +299 32 20 73
Kiiip@gh.gl
www.nanoq.gl/kiiin

Skolemadsordningen fra Hjemmestyret er indført med respekt og tiltro til kommunernes frihed og autonomi til at forvalte bloktilskuddet i forhold til de lokale udfordringer og opgaver. Skolemadsordningen er tiltænkt som en ekstra håndsrækning fra Landsstyret i forhold til kommunerne, der har ansvaret på folkeskoleområdet, og herunder i forhold til spørgsmålet om skolemadsordninger i vores folkeskoler.

Enkelte kommuner/skoler har på eget initiativ videreført forskellige lokale skolemadsordninger, så skolemadspuljen er derfor også indført med henblik på en ekstraordinær støtte til eksisterende og kommende kommunale tiltag.

Landstyret er gået i dialog med kommunerne om, hvordan skolemadspuljen kan blive til gavn for alle elever i folkeskolen.

2. Hvorledes forholder Landsstyret sig til ernæringsrådets anbefalinger og udtalelser herom?

Svar på spørgsmål 2:

Ansøgere til skolemadspuljen skal følge ernæringsrådets anbefalinger til de 10 kostråd for at modtage tilskud fra Hjemmestyret.

3. Hvilke tiltag vil Landsstyret iværksætte for at mindske den økonomiske ulighed i Grønland?

Svar på spørgsmål 3:

Ulighed i samfundet er en udfordring som kræver indsats på adskillige fronter.

I denne forbindelse har den enkelte borger, familierne og det offentlige pligt til og mulighed for at påvirke forholdene i samfundet og derved præge samfundsudviklingen til gavn for landets borgere. Det er landsstyrets overordnede opfattelse at borgerne her i landet skal have lige adgang til offentlige tilbud, såsom for eksempel til uddannelse og sygdomsbehandling. Denne opfattelse er fortsat en væsentlig forudsætning for Landsstyrets virke.

Gennem de sidste år har landsstyret medvirket til at gennemføre større tiltag der blandt andet har til hensigt at reducere den økonomiske ulighed i samfundet..

Ensprisreformen, der blev vedtaget af landstinget tilbage fra 2004, indførte mere kostægte priser på el, vand og varme. Reformen blev ledsaget af en skatteomlægning så borgerne med de laveste indkomster blev kompenseret gennem et øget bundfradrag. Hermed fik borgerne med de laveste indkomster herigennem mulighed for at påvirke deres udgifter til disse ydelser, for eksempel ved at ændre på deres adfærd og dermed påvirke egen økonomi i positiv retning.

Strukturreformen, der trådte i kraft den 1. januar i år, vil også medvirke til at livsvilkårene her i landet bliver mere ens for borgerne i forskellige byer og bygder. Ved at reducere antallet af kommuner til fire storkommuner vil man på sigt kunne

opnå en mere ensartet servicering af borgerne på kommunalt plan end i den tidligere kommunalstruktur. Mere ensartet borgerbetjening vil alt andet lige medvirke til et mere lige samfund.

Den af Landsstyret nedsatte Fiskerikommission, der for nyligt har afsluttet sit arbejde, påpegede at det lave indtægtsgrundlag, der er og fortsat må formodes at være i det grønlandske fiskeri i fremtiden medfører flere fiskere med lave skattepligtige indtægter. Det er Landsstyrets opfattelse at flere af disse fiskere vil kunne opnå bedre indtægter i andre erhverv, og det er Landsstyrets hensigt at det skal være muligt for disse borgere at blive rådgivet i forbindelse med skift fra fiskerierhverv til andre erhvervsområder.

Det er desuden Landsstyrets overordnede mål med uddannelsesplanen at få flere til at uddanne sig indenfor erhverv, der giver familier mulighed for at forsørge sig selv og deres familiemedlemmer på et godt indtægtsgrundlag. Uddannelse og efteruddannelse er for den enkelte et af de mest effektive midler til at sikre både god indkomst, følelse af selvværd og god helbredssituation. Derfor er uddannelsesindsatsen en topprioritering for Landsstyret.

4. Finder Landsstyret det passende at samtlige børn i Grønland er omfattet af den såkaldte "børnecheck" når selv samme Landsstyre vil forskelsbehandle skolebørn mht. fordeling af skolemad?

Svar på spørgsmål 4:

Det er naturligvis ikke Landsstyrets ønske eller hensigt at forskelsbehandle børn, hvorfor tilbuddet om en skolemadsordning er blevet realiseret. På nuværende tidspunkt er det kun fem kommuner, som benytter sig af ordningen, hvorfor Landsstyret i samarbejde med kommunerne bestræber sig på at finde måder hvorpå flere skoler og kommuner kan gøre brug af ordningen. Skolemad er som det fremgår af svar til spørgsmål 1 et kommunalt anliggende netop indført med henblik på, at alle børn i en kommune skal have samme mulighed for en sund og nærende kost.

5. Påtænker Landsstyret at omprioritere midler på finansloven eller søge om en tillægsbevilling, for at sikre at vi i Grønland overholder FN's børnekonventions artikel 27?

Svar på spørgsmål 5:

Departementet for Familie og Sundhed erfarer fra kommunerne, at i nogle tilfælde har de familier der søger økonomisk støtte til indkøb af mad, også andre problemer end dårlig økonomi, eksempelvis at familiens indkomst bruges til alkohol eller spil. Disse familier modtager ofte økonomisk hjælp efter enten landstingsforordning om offentlig hjælp eller landstingsforordning om hjælp til børn og unge. Der kan også være tale om, at familierne modtager andre typer af hjælpeforanstaltninger.

Det er Departementet for Familie og Sundheds indtryk at sult ofte er et udtryk for omsorgsvigt end et udtryk for manglende økonomiske midler i den pågældende

familie. Derfor er hjælpen også tilrettelagt således, at der kan ydes til familier uanset deres økonomiske indkomst.

Ved henvendelse til kommunen kan alle familier i alvorlige trangssituationer – eksempelvis hvor der ikke er penge til at købe mad til familiens børn – tildeles akut hjælp jf. § 3 i landstingsforordning om offentlig hjælp, hvoraf fremgår, at ”Enhver, der opholder sig i Grønland, har ret til offentlig hjælp ved akut trang, såfremt den pågældende ikke er i stand til at skaffe sig og sin familie det nødvendige til livets ophold”: Der kan ydes akut hjælp uafhængigt af familiens indkomst.

Kommunen kan endvidere igangsætte diverse hjælpeforanstaltninger efter landstingsforordning om hjælp til børn og unge jf. § 9. Det kan eksempelvis være hjælp til en hjemmehøjsker, som kan hjælpe forældrene til at lære at administrere familiens økonomi.

Departementet for Familie og Sundhed kan endvidere til besvarelsen af spørgsmål 3 oplyse at:

På efterårssamlingen 2008 blev to beslutningsforslag vedrørende fastsættelse af en fattigdomsgrænse behandlet. I forbindelse med behandlingen i landstingssalen lovede daværende landsstyremedlem, at Landsstyret vil påbegynde arbejdet med at undersøge muligheden for at fastsætte en fattigdomsgrænse. Departementet for Familie og Sundhed ved at slå en projektlederstilling op. Vedkommende vil få ansvaret for at igangsætte og koordinere det kommende arbejde samt stå for konkretiseringen og defineringen af begrebet *fattigdom* i en grønlandsk kontekst.

Med venlig hilsen

Tommy Marø